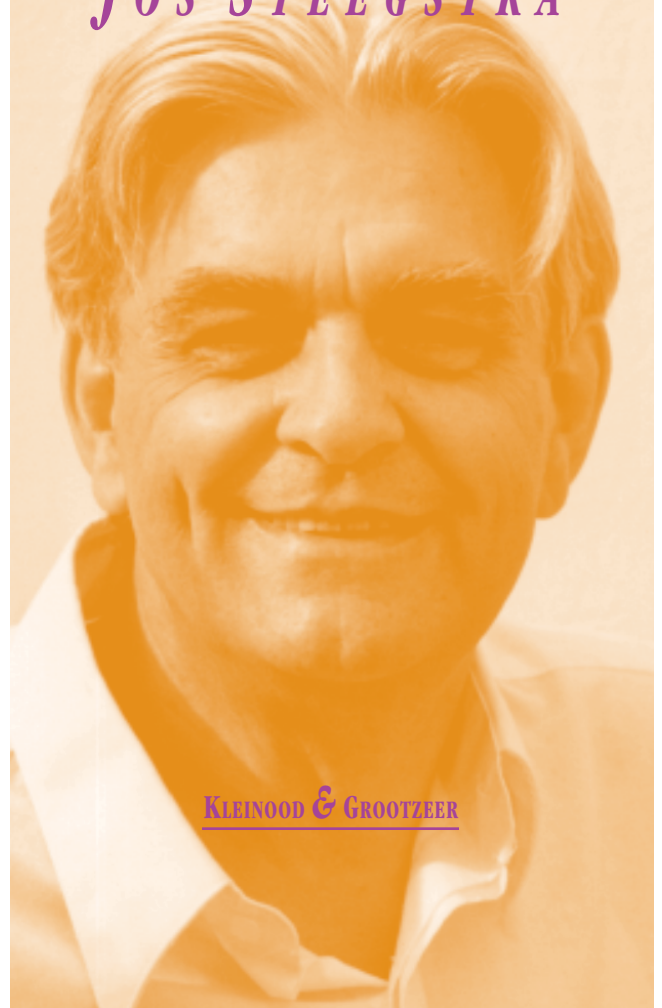

KLEINOD & GROOTZEER

Tussengebied

JOS STEEGSTRA

KLEINOD & GROOTZEER

Tussengebied
JOS STEEGSTRA

"Hoe ouder ik zelf word, hoe meer ik constateer dat de kindsheid en de oude dag niet alleen tot elkaar komen, maar ook de twee meest intense toestanden zijn die ons vergund zijn te beleven. De essentie van een menselijk wezen openbaart zich daarin, voor of na de inspanningen, de verlangens en de ambities van zijn bestaan. Het gladde gezichtje van Michel als kind en het gegroefde gezicht van de oude Michel lijken op elkaar, hetgeen niet altijd het geval was met de tussenliggende gezichten van de jeugdjaren en de volwassenheid. De ogen van het kind en die van de grijsaard kijken met de kalme onschuld van wie zich nog niet in het gemaskerde bal heeft gestort of het al achter zich heeft gelaten. En de hele tijd ertussen lijkt een loos tumult, een drukte die nergens toe leidt, een nutteloze chaos waarvan men zich afvraagt waarom men die heeft moeten doormaken."

Marguerite Yourcenar
(Archieven uit het Noorden)

Je wordt wie je bent
Jos Steegstra

Tussengebied

JOS STEEGSTRA

KLEINOD & GROOTZEER

ANEKNOTE

Steeds heb je het alledaagse uitgegomd,
niets dan kruim overlatend,
om snel te vergeten,

tot je het terugvond in oude verhalen,
en ernaar snakte het samen te voegen
tot een bestaan gelukkig als ontwaken
in een lente met jou; een aneknote
maar geheimer dan toen
erfpuin meer dan genoeg leek
voor de kale taal van een dichter.

VLIEGRAMP

Op een afstand denk je
aan aluminiumfolie
of een glanzend onderdeel
van iets mechanisch -

Je ziet met je hoofd
en daarom zie je niet
die neergestreven vogel
met zijn kop in het zand.

MONOLOOG

Een doffer koert
op onbegonnen dagen
onder mijn raam
en als het stil blijft
lijkt hij uit zijn echo
antwoord te vernemen
en koert dan weer
een nieuwe vraag.

RAMMEGORS

1.

Samenpakkende wolken
een wat magere zon
overvloedig fluitekruid
steeds voortwoekerende
ranunculus acer daartussen
de rode gloed van zuring
en nog maar even
dan kleurt het rood
van de klaproos-

alles lijkt er te zijn.

2.

Rode aren tussen
groene paardestaarten
hoog gras sluit mij in
en ik laat het begaan
tot op mijn schouders.

SCHOR

Ik noem het zompnat moeras
waar geen water uit vloeit
broze droogte nu het tij
is bekoeld. Of een amper
verkleurende vlakte waar
licht traag verschuift. Daar
waan ik mij in voortijdige
werelden van water en land,
nauwelijks te onderscheiden.

SCHORREN VAN SINT ANNALAND

1.

Aardappelplanten in rijen
mee met de ronding van de dijk
patroon van schaduw en licht

schapen opeengedrongen
rond waterbakken in het brakke land.

*

Een scholekster pikt krijsend
een eendenjong aan.

Een kiekendief slaat alarm
als ik zijn nest te na kom.

*

Van wind wuivende grasaren
glinsterend in tegenlicht

en klagelijk gekrijs van meeuwen
als men de grens van hun broedplaats schendt.

*

Vandaag is de wind zoel
ligt de schor droog, geurend
van bijna bloeiend lamsoor

en van een ziltige lucht
van verlangen naar zee.

2.

Doorwaterde grond
tussen dijk en stroom
dit brak getijdengebied
krioelend van leven -

het is onzeker
of het er blijft
als vanavond
het tij keert.

Wat ons rest is wachten
in dit kwetsbaar gebied
zonder vrij toegang.

TUSSENGEBIED

Nog niet, toch al, men ziet het niet,
zo ondergronds verlopen heden
de verschillen tussen eb en vloed;
men laat het maar met schijn van
onveranderlijkheid, men wacht
niet meer op verschillen tussen
land en water, het ligt er maar
wat niet te duiden is tot omlijnd
gebied van zus of zo, een lied
dat klinkt zoals het is gebekt,
maar haperend lijkt te wachten
tot, op een onvoorzien moment,
klaar wordt hoe het ermee staat,
met dit vaalgroen tussengebied.

WINTERTUIN

Kom in mijn wintertuin
nu paden onbetreden lijken.
Gun ons deze schuchterheid,
schoorvoetend samen daar
te lopen of alles nieuw was.

In de immense helderheid
van deze berijpte velden
zouden wij zonder schroom
voort kunnen gaan, lezend
de raadsels van het wit.

Nog vlaagt er verse sneeuw.
Wie nu niet waagt verliest
zich in de pijn van toen
het nog niet sneeuwde;
kom in mijn wintertuin.

Gauw al grauwt het weer
als takken buigen onder
sneeuwlast tot het ploft
en nat plekt op de grond;
kom in mijn wintertuin.

WINTERS ZICHT

1.

Rul oplichten van winterse akkers
dan weer voorbijflitsende struiken;
deze weg lijkt geen einde te kennen,
maakt slaperig waar waakzaamheid
de beste kans op verder leven biedt.

2.

Ik schurk mij aan het zonlicht
laag scherend langs mijn beuk
en zie in tegenlicht een kaal nest
te doorzichtig om nu te bebroeden
maar zeer zeker een idee voor later.

3.

Ik lijk wel aangeschoten wild
zo hink ik mij een vluchtweg.
Toch blijf ik ter been om niet,
gekwetst door iets buiten mij om,
zomaar het hoofd te laten hangen.

4.

Met sprongetjes kop naar beneden
beweegt over stammen en takken
een boomklever; de Sitta europea
zoekt naar insecten, zaden en noten,
hamerend alsof hij een specht is.

5.

Er glipt een merel uit de winter
onbestendig weer lijkt even stabiel
genoeg om hoop te hebben op voorjaar,
ieder zou er geloof aan willen hechten
dat het nu wel zo blijven zal. Zoals ik.

6.

Niet dit voor het laatst kijken
naar die eeuwenoude boom,
niet het weten dat hij opbloeit
en dat jij dat niet meer zal zien,
maar dat hij niet weet dat je keek.

ANSICHT

Men kijkt vanuit zijn huis
in een onbeduimelde tuin:

achter filigraine bomen
glanzen ijsdruppels
aan draadhekken,
schittert zonlicht
over berijpte velden
waar tegen sneeuwluchten
koeien roodbruin afsteken;

noem het maar niks, zo'n plaatje,
waaruit de groeten komen.

NAAMLOOS

Voor het sluiten van de luiken
heb ik nog even uitgekeken
naar hoe het met de sterren staat
een gitzwarte lucht wemelt
van zoekklare lichtgevers
die je graag een naam zou geven
om ze dichterbij te halen.

Ze laten zich niet benoemen
ze blijven veraf schuiven
met de maan mee naar de morgen
en ze verbleken, zoals zovelen.

BOEKET

Eenmaal op water gesneden
lijkt elk verzet verdwenen
tegen een zekere dood;

die bloemen die nog geuren
tegen beter weten in
zogezegd na hun overlijden,

ze rusten in vrede.

WAKEN

Tegen de dag aan tjilpt het
steeds polifoner
waarom nog dromen
en waarover?

RUSTPLAATS

Een woeste rivier
met aan de oevers
bemoste rotsblokken
tussen opschietende
eiken en hazelaars;

een omsloten ruimte
luid resonerend van
tjilpen en stromen;

laat me opgaan
in zo'n alom bos,

laat het duren tot
de tijd verdwijnt.

STRIJD

Hoe meer de tijd dringt,
aangezegde tijd,
hoe meer ik mij uitzwerm
om te overzien,
niet bij de pakken neerzit.

Tussen hier en dan
schat ik in,
hoeveel zinnen nog;
hoeveel zinnen nog
tot het eind van dit gedicht.

Daarover is geen zekerheid
zoals nog blijken zal
als het wit tussen de regels
ook wordt meegeteld
en alle andere witte plekken.

TOEVAL

Hij ziet het aan, voelt een lente komen
zoals hij die zo vanzelfsprekend kent
en voltooid ziet in weer een zomer.

Hij ziet het aan nu; iets verbergt zich
dat hem weerhoudt het geziene te geloven.

Hij voelt dat hij er niet bij zal zijn
maar elders toeven zal; hij weet nog niet
waar dat zal zijn en wat het pijnlijkst is:
er niet bij te zijn of gemist te worden.

SAMEN

Wij hebben nog niets afgebakend
op deze voorjaarsdag,
zo kan men dit licht gerust noemen;
de tijd is wel niet rijp,
waarheen we gaan ligt nog niet vast:

misschien juist in dit
onbestemd gebied tussen jaargetijden,
valt leven te ontdekken
binnen een nog niet genoemd seizoen
misschien hier of nooit!

Wij zoeken waar wij kunnen wonen
als geen tijd het toelaat,
als er geen plaats is voor ons beiden,
als herinnering knaagt,
wij niet tegelijk kunnen bestaan.

CONTINUÏTEIT

De maan groeit gestaag tijdens de dagen
dat ik hier ben. Het wordt voorjaar.
Ik denk aan wat ik bij deze seizoenswisseling
doe, moet doen: binnen de perken
grond ontdoen van winterdekking.

Dat het gedaan moet worden
wie ook het werk doet.

Dat die maar alles doet
wat er omheen gebeuren moet,
ook al doe ik het niet meer.

ACHTERSTAND

Niet pas sinds je in mijn nabijheid
nabijer en verblindender stond
maar eerder, toen je nog niet bestond,
alleen was voorgenomen te bestaan,
moet ik er al zijn geweest.
Maar jaren van voorsprong zullen teniet
gedaan zijn als ik niet meer nabij je besta.

THUIS

Dat dit er staat als een huis
al zovele eeuwen en ik even
naar binnen kijk, de deur open,
en zonder schroom me thuis voel.

Generatieslang verbouwde alkoven
zichzelf gebleven, zonder vensters,
waar hier en daar licht binnenvalt.
Zo is alles zoals het altijd is geweest.

En dan vertrek ik, laat het achter
zodat jij de weg nog kunt vinden in wat
toch al doolhof genoeg is om in te verdwalen,
en jij je er nog steeds volledig thuis zult voelen.

KLEINOD & GROOTZEER

ISBN 90-76644-27-6
NUR 306

Vormgeving
Gerrit Westerveld

© 2005
MAGDA VAN DER STER
THOLEN
&
GERRIT WESTERVELD
BERGEN OP ZOOM
TEL. 0164-240049
kleinood@grootzeer@
gwesterveld.demon.nl

Eerste druk in april 2005, in een oplage
van 100 genummerde exemplaren.

Dit is nummer: